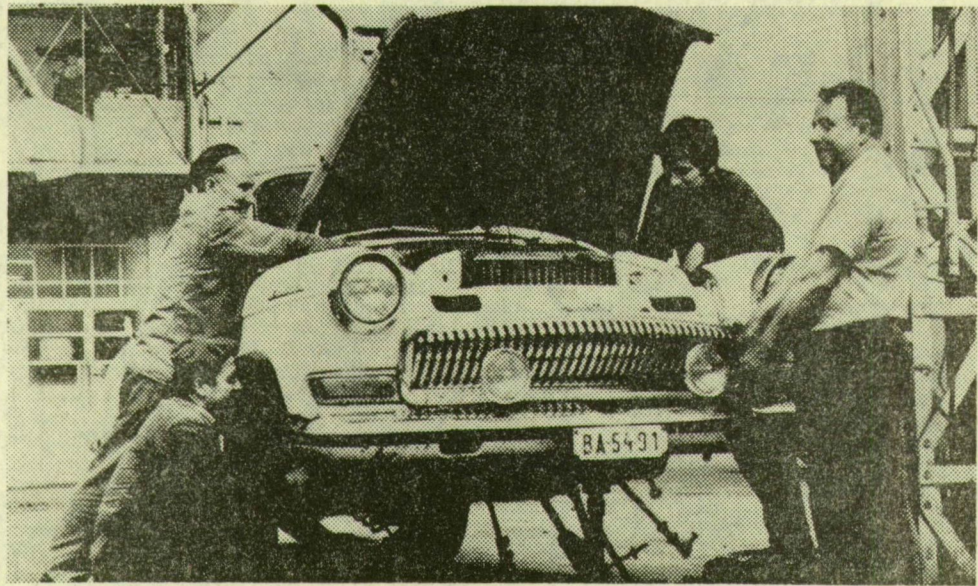

Az autójavítók versenye

Molnár Sándor, Bezdán Antal, Kiss Sándor és Molnár Antal gépkocsiszerelők egy Volga típusú autót javítanak

A Tisza és a Maros magas vizállása, az árvízveszély el- leni védekezés kellemetlen- nül érintette a Szegedi Au- tójavító Vállalatot is. Hosz- szú ideig száznál is több munkásuk hiányzott, mert a folyók gátjain dolgoztak. Sarnyai Vencel igazgató és munkatársai összegezték a kiesett munkanapokat, pon- tosan 900-at számláltak ez- idáig.

Az autójavító munkásai az év elején meghatározták vál- lalásaikat, s a jubileumi év- fordulók, valamint az MSZMP X. kongresszusának tiszteletére felajánlották az éves terv 2 százalékos túltel- jesítését. Semmi kétség nem fér hozzá, hogy az autójavi- tásban a többlet vállalása mennyire fontos, hiszen a kocsik száma állandóan nö- vekszik, a szervizek száma viszont alig tart lépést a fej- lődéssel. A mennyiségi vál- lalást persze úgy határozták el, hogy közben a minőség- gel se legyen majd baj.

A szegedi, XI. számú Au- tójavító Vállalat munkásai megértéssel fogadták a kor- mány felhívását és csatlako- ztak ahhoz a versenyhez, amelynek célja a nemzeti jö- vedelem túlteljesítése. Mint ahogyan minden vállalat a maga sajátosságainak meg-

felelően tud valami többlet- tet felmutatni, úgy a szegedi autójavítók is igen nagy erőfeszítést kell tenniük, hogy az árvízi védekezés miatt elvesztett 900 munka- napot pótolják. Szeretnék, ha az esztendő végére 90 millió forint értékű javítási mun- kát tudnának elvégezni. Ezért 35 ezer darab gépkoc- sit kell kijavítaniuk, eleget tesznek speciális feladatuk- nak is, az országban levő

összes GAZ—51 és GAZ—63 típusú tehergépkocsik nagy- javítását elvégzik, ezenfelül 1200 különböző típusú kocsi- nak és 3000 motornak adnak „új életet”.

Az autójavító szocialista címért versenyző brigádjai felülvizsgálták vállalásaikat, újabb felajánlásokat tettek. A személykocsik karban- tartó Molnár Sándor kollek- tívája kifogástalan minősé- get ígér, s 2 százalékkal töb- bet teljesít, mint amennyit általában elvárnak tőlük.

Segít a könnyűipar

Az árvízkárok közvetve vagy közvetlenül érintettek néhány könnyűipari vállal- latot is. Több üzem — mint például a nagylaki, az új- szegedi kendergyár —, mun- kásai közül számosan a gá- takon teljesítettek szolgál- tot, s emiatt csökkent ter- melésük, a rostkikészítő vál- lalat nagyhalászi gyárában pedig néhány napig teljesen szünetelt.

A Minisztertanács csütör- tői felhívása nyomán a könnyűipari miniszter levél- ben fordult a vállalatok vez-etőihez, dolgozóikhoz, s kér- te őket, növeljék a munka termelékenységét, a gazdál- kodás hatékonyságát, ily módon is járuljanak hozzá az árvíz miatti nemzeti jö- vedelemkiesés pótlásához.

A miniszter kérte a vál- lalatok igazgatóit, hogy a párt- és szakszervezeti szer- vekkel együtt vizsgálják meg fejlesztési alapjaikat és le- hetőség szerint ajánlják fel a meglévő vagy az év fo- lyamán keletkező fejleszté- si alap mintegy 5 százalé- kát.

A könnyűipari miniszter levelének kézhez vétele után nyomban több vállalat je- lezte a minisztériumnak felajánlási készségét. A Fér- fifehérmű-gyár vezetői kö- zölték, hogy 1970-re terve- zett nyereségüket 5 százalé- kal — 2 millió forinttal — kívánják emelni, az árvíz okozta károk helyreállításá- hoz a fejlesztési alap 5 szá- zalékával járulnak hozzá, s ez előreláthatólag 620 ezer forintot jelent majd.

Született februárban

Egy pártszervezet első hónapjai

Született: 1970. február 12-én.

Neve: a városi tanács kommunális vállalatának pártszervezete.

Eltevétele: fiatal párttago- kat a fiatal pártszervezet- be.

Aligha van fiatalabb párt- szervezet Szegeden. Még fél éves sincsen. Ugyanúgy az első botladozó lépésekkel küszködik, mint a vállalat, amelynek dolgozóit összefog- ja. S mégis — ahogy Bárdos Miklós igazgató vallja — van már tekintélye en- nek a nemrég létrejött párt- szervezetnek.

— A legőszintébb meg-

nyilvánulás csak az öröme lehet: magam se hittem vol- na, hogy júniusra idáig el- jutunk. Már az új vállal- lat szervezésének kezdetén szükségesnek láttam, hogy bizonyos területeken ott le- gyenek a párttagok is, hi- szen elég sok tapasztalatom van arra, hogy mennyit se- gíthet egy jó pártszervezet. Felvételtör ilyen szempont- ból elsősorban a műszaki- kat erősítettük meg.

— Akkor jó az egyszemé- lyi vezetés, ha birtokában van a kollektív vélemény- nek, akár figyelembe veszi, akár felülbírálja. Eldönthet- tem volna egyedül is, hogy ki legyen például az osz- tályvezető, de ez hülyeség, mert több ember objektívabb véleményét tud kialakítani. A vállalat szervezetét ta- pasztalatok hiányában hoz- tuk létre a múlt ősz végén, és hamarosan kiderült, hogy nem jó. S éppen a több szem- többet lát elv alapján tár- gyalta ez a fiatal pártser- vezet, hogy miként lehetne javítani rajta, kikből lenne jobb vezető. S már most ig- azolódik, hogy helyes volt személyi kérdésekről is, a vállalat felépítéséről is megkérdezni véleményüket.

A vezetők közt tehát ott vannak a párttagok: a ker- tész, a műszaki csoport, a műhely, a tervezési csoport vezetője is az. Összesen har- mincketten vannak: a leg- többen a műszakiak, a leg- kevesebben a fizikai dolgo- zók közül. Es ami, sajnos, az ifjú szervezetre jellem- ző: a húsz és harminc év közöttiek közül mindössze hárman párttagok. A leg- fiatalabb párttagot Mikus Máriának hívják, egyidős a felszabadulással, és a tanári katedrát hagyta oda, hogy az új vállalat szakmunkás- képzésének értéje, tanács- adója legyen. S egyben tit- kára a negyvenöt KISZ-tag- nak.

— Érezzük mi is a hely- zet fonákosságát, de egyelőre olyan alapvető nehézségek vannak: hogy nincs ennek a szintén most alakult KISZ- szervezetnek még ajánlási joga sem. Pedig már van elég kiöregedett KISZ-esünk, aki szeretne jelentkezni a pártba. Három is akad, De mert a munkatársaik is

újjak, nem akadhat szemé- lyes ajánlójuk sem. A párt- építésről így sem mondunk le: hét tagunkat találtuk ér- demesnek arra, hogy ebben az évben a pártoktatásban vegyen részt, magasabb po- litikai képzést kapjon, s ez- által is közelebb kerüljön a felvételihez.

Palotás József akkoriban lett párttag, amikor Mari- ka született. 1948 óta veze- tőségi tag volt a legutóbbi időkig, most pártbizalmi. A kertészeten dolgozik, ahol hat párttag van, s ahol, val- lomása szerint, ez a kis kö- zösség jól összefogja a töb- biket.

— Virágok között dolgo- zom huszonhat éve, sok szé- pet látok, de a legszebb meglepetés most ért itt, eb- ben a fiatal pártszervezet- ben. Az volt a legszebb, amikor a felszabadulási ün- nepségen bennünket, régi párttagokat köszöntöttek. Nem szégyenlem, a köny- nyekig meghatódtam, mert azokban az ünnepi pillana- tokban vált tisztává előt- tem, hogy mennyire megbe- csünek bennünket azért, amit mindennap erőnkhez mérten teszünk.

A legnehezebbről a titkár beszélt. Sándor Mátyás, számviteli csoportvezető, aki a téglaiipari vállalat három alapszervéből álló pártser- vezetét vezette öt éven át. Van tehát gyakorlata.

— Sokfelől jött össze a mi tagságunk. Ezért nehéz a dolgunk, ezért botladozunk mi még. Rövid idő alatt kellett belőlük egységes alapszervezetet kiválasztani, olyat, amely aktívan részt vesz a párt- és gazdasági vezetési feladatok megvalósításában. Bizonyos szempont- ból szerencsések voltunk az- zal, hogy a jubileumi év- ben az ünnepségeken megis- merték az emberek egymást, s hogy idén bizony nem le- hetett lustálkodnia senki- nek sem.

Néhány hónapos pártser- vezete van a kommunális vállalatnak. De tetteiben nagykorú. A munka teszi azzá.

V. M.

Ki politizáljon?

A legutóbbi országos választások idején egy nem is „istenhátamögötti” faluban jelölőgyűlésre jöttünk össze. A gyűlés annak rendje és módja szerint el- kezdődött, bár az asszony, akit tanácsstagnak kívántak ajánlani, nem érkezett meg. Furcsálottuk, de nem szól- hattunk bele a helybéliek dolgába. Aztán, amikor ideje volt, elhangzott az ajánlás: rendes, dolgos, okos asszony, mindenki ismeri, nagyon jó lesz tanácsstagnak, szőljanak hozzá az elvtársak...

Egy javakorabeli férfi kért szót. Illedelmesen be- mondta a nevét, közölte, hogy a szóban forgó asszony férje, és felesége helyett beszél. Az asszony nem jöhetett el, mert éppen a fejé ideje van. Köszöni a megtisztelő gondolatot, de nem fogadja el a jelöltséget, nem ér rá ilyesmivel foglalkozni.

Azt hittük, hogy vihar kerekedik a felszólalás nyo- mában. Nem így történt. Mindössze egy bátoratlan kér- dés hangzott el: miért nem az asszony mondja el, hogy nem vállalja a jelöltséget? A férj higgadtan ismételte meg: nem ér rá, fejnie kell, majd amolyan rábeszélő hangszívallyal még hízátette: egyébként sem nők dolga a politika.

És nem lett vihar, más jelöltek, ugyancsak alkalmas embert, de férfit.

A gyűlés után, nem hivatalosan, még hosszan beszél- gettünk. A téma kézenfekvő volt: ki politizáljon? Valaki visszakérdezett: tisztázzuk előbb, hogy mit értünk poli- tikán? A több szemináriumot végzett boltvezető jó tanu- ló módjára magyarázta, hogy a politika, a társadalmi osz- tályoknak érdekeik érvényesítésére kifejtett tevékeny- sége, a hatalom megszerzéséért, illetve megtartásáért foly- tatott harc eszköze.

A boltosra többen gyanakodva néztek. A többek szá- mára érthetetlenül hangzott mondatok miatt, vagy mert fölmerült lelki szemük előtt a gyakran gyanúsán tancó- ló mérleg nyelve? — nem lehetett tudni. A tanító szavai már érthetőbbnek tündek: a politika az állam ügyeiben való részvétel, az állam irányítása, az állam tevékenységi for- máinak, feladatainak meghatározása.

Aztán valaki a régi mondást is elsütötte: a politika úri huncutság. Ezt lehurrogták, pedig jól jött ez a meg- jegyzés. Vele vitatkozva közeledtek az igazsághoz. Előbb csak tagadva: ma már nem igaz, Ma már se nem úri, se nem huncutság.

De ennél tovább akkor nem jutottunk. Amikor vissza- kanyarodtunk az asszonyok dolgára, lelohadt a vitatkozó kedv. Talán azért, mert a férfiak képviselték a túlnyomó többséget, s a néhány asszony, aki vette magának a bá- torságot, hogy ott maradjon, illedelmesen hallgatott. A kompromisszum, ameddig az eset kapcsán el jutottunk nem volt több annál, hogy az ilyesmi a család belügye, nem lehet beleszólni.

Hány és hány ilyen eset, így záródó eszmecsere magyarázza azt a tényt, hogy a női tanácstagok száma tíz év alatt csak 6 százalékkal, a női képviselőké mindössze 1 százalékkal növekedett?! S mennyi erőfeszítés kellett ahhoz, hogy a tanácstagok 18,2 százaléka, az országgyű- lési képviselőknek pedig 19,4 százaléka nő legyen! Ki po- litizáljon? Azt mondták abban a faluban: aki maga is dolgozik. A nődolgozók száma 1,9 millió. A bérből és fi- zetésből élők 40 százaléka nő. Százalékarányban ma több az általános és középiskolai végzettségű nő, mint férfi. A gimnáziumokban a tanulók több mint fele lány. Az egyetemeken ma tizenhárom-tizennégyszer annyi nő ta- nul, mint a felszabadulás előtt. A pártoktatásban tanulók 27,8 százaléka nő, az elméleti konferenciákon ez az arány még magasabb.

Mi hát a magyarázata annak, hogy a nők a politikában még ma is a perifériára szorulnak? Politikailag közöm- bösek lennének? Ilyenek is akadnak köztük, de nem ez a jellemző rájuk általában. Sok ezer nő vállal szerepet a párt politikájának népszerűsítésében, az időszerű felada- tok megvalósításában. Aktívan támogatják a béke- és a szolidaritási mozgalom politikai akcióit, szervezik az er- kölcsei és anyagi támogatást. Politikai, kulturális, egész- ségtügyi felvilágosító munkát, pedagógiai és egyéb ismeret- terjesztést végeznek. Részt vesznek a nemzetközi nőmoz- galom munkájában. Ötvenezren működtek a nőtanácsok- ban! A szakszervezetek aktivistáinak 41,9 százaléka, a népfrentbizottsági tagok 23 százaléka nő. Az aktivitásuk- ban tehát nincs hiány. Sőt, a jelek szerint a politikai „ap- rómunkához” — akárcsak a házi munkához — mindenki elismeri a jogukat. A vezető pozíciókhoz, a közélet vezetői funkcióihoz azonban már nehezen érnek el.

Az igazi ok tehát nem a rátermettség, iskolázottság, vagy az aktivitás hiánya. Sokkal inkább az, amire a párt Központi Bizottságának februári ülésén, előadói beszé- dében Fullai Árpád is rámutatott: a múlt ideológiájának maradványai, valamint a nők hivatásának torz felfogása, amit nemzedékek — férfiak és nők egyaránt — adnak át egymásnak, különleges makaösszaggá tartják magukat; hatásuk még napjainkban is érezhető.

A februári ülésen a Központi Bizottság számos olyan határozatot hozott, amely minden valószínűség szerint — ha nem is gyorsan — változtatni fog ezen a helyzeten. Egyebek között a Hazafias Népfrent feladatává tette, hogy a lakóterületen nagyobb részt vállaljon a nők társadalmi és politikai gondjainak megoldásában.

A népfrent választott testületei, az országosaktól a helyiekig, méltó komolysággal fogadták a határozatot, s illő felelősséggel készülnek azok végrehajtására. Ezt íga- solja az a nagy érdeklődés és figyelem, amely a nép- front nőbizottságainak megalakulását kíséri. Ezt tanúsít- ja a nőbizottságok programjának kialakítása: szinte mindegyikben központi helyet foglal el a nők politikai, közéleti szerepének növelése, az ennek érdekében alkal- mazható gyakorlati módszerek kidolgozása.

Jövőre újra esedékesek az országos választások. Ha a maradi nézetek elsőpréssére még nem is lehet számítani, arra azonban már igen, hogy a korábbi- aknál sokkal többen választolnak majd helyesen a kér- désre: ki politizáljon?

S ez is egyik jelentős eredménye lesz annak a párt- határozatnak, amely a gazdasági és szociális kérdések mellett, a nők politikai helyzetére és szerepére is felhívta a figyelmet.

JUHÁSZ RÓBERT

SZOMBAT, 1970. JÚNIUS 20.

DEMAGYARORSZÁG 3